

Záverečná karta projektu

Názov projektu Evidenčné číslo projektu **APVV-17-0158**
Perspektívy vývoja súčasnej religiozity na Slovensku

Zodpovedný riešiteľ **doc. PhDr. Peter Kondrla, PhD.**
Príjemca **Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre - Filozofická fakulta**

Názov pracoviska, na ktorom bol projekt riešený

Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre
Filozofická fakulta
Katedra náboženských štúdií

Názov a štát zahraničného pracoviska, ktoré spolupracovalo pri riešení

Vysoká škola aplikovanej psychológie Terezín
Česká republika

Udelené patenty/podané patentové prihlášky, vynálezy alebo úžitkové vzory, ktoré sú výsledkami projektu

Nemáme.

Najvýznamnejšie publikácie (knihy, články, prednášky, správy a pod.) zhrňujúce výsledky projektu – uveďte aj publikácie prijaté do tlače

Martina Pavlíková et al. 2021. How to Keep University Active during COVID-19 Pandemic: Experience from Slovakia. In: Sustainability. - ISSN 2071-1050, Roč. 13, č. 18 (2021), s. 14.
Martina Pavlíková et al. 2021. Social Media and Students' Wellbeing: An Empirical Analysis during the Covid-19 Pandemic. In: Sustainability. - ISSN 2071-1050, Roč. 13, č. 18 (2021), s. 1-19.

Rastislav Nemeč, Andrea Blaščiková: Two perspectives on the issue of prudence (prudentia): Thomas Aquinas and William of Ockham. In: Konštatínove listy, 2021, vol.: 14, issue: 2, pages: 51-60.

Ondrej Štefaňák: The Phenomenon of Believing without Belonging among Slovak Youth (What does a youth who does not identify with any religion believe in?) In e-rhizome 2020, 2(2):111-123.

Pavlíková, M. - Žalec, B.: Struggle for the Human Self and Authenticity: Kierkegaard's Critique of the Public, Established Order, Media, and False Christianity. In: Bogoslovní vestník. 79, 4/ 2019, p. 1015 – 1026.

Ondrej Štefaňák: Transformation of Slovakian Youth Religiosity. In: Central European Journal of Educational Research. Vol. 2, 2, 2020. ISSN 2677-0326.

Eva Ďurková: Filozoficko – spoločenské perspektívy vývoja kresťanskej religiozity na Slovensku. recenzent: Josef Dolísta, Jan Zimny, 2021. In: Aktuální otázky filozoficko-sociálního výzkumu. - Terzín : VŠAP, 2021. - ISBN 978-80-87871-16-4, S. 31 - 43.

Miroslav Lyko: Dlhodobé výzvy pre službu chudobným v duchu kresťanského poslania. recenzent: Josef Dolísta, Jan Zimny, 2021. In: Aktuální otázky filozoficko-sociálního

výzkumu. Terzín : VŠAP, 2021. - ISBN 978-80-87871-16-4, S. 126 – 178.

Peter Kondrla, Andrea Blaščiková, Eva Ďurková: Kompetencie, ciele, zručnosti a štandardy v náboženskej výchove. Nitra : UKF, 2021. - 121 s. - ISBN 978-80-558-1830-6.

Peter Kondrla: Základy (kresťanskej) filozofie. - Nitra : UKF, 2021. - 83 s. - ISBN 978-80-558-1709-5.

Peter Kondrla, Andrea Blaščiková: From the Competence Towards the Virtue in Education. In: EDULEARN20 : 12th annual International Conference on Education and New Learning Technologies, Palma de Mallorca 6th - 7th of July, 2020. - Valencia : IATED Academy, 2020. - ISBN 978-84-09-17979-4. - ISSN 2340-1117, P. 1931-1938.

Hlad, Ľ. Líderstvo v Cirkvi. In: Rozmer vol. 23, 02/2020, s. 28 – 33, ISSN: 1335 – 2660.

Peter Kondrla (ed.) Religiosity, Spirituality and Alternative Religious Movement. Nitra: FF UKF, 2020. ISBN 978-80-558-1595-4.

Peter Kondrla - Eva Ďurková (eds.): Aktuálne trendy v religiozite na Slovensku. Nitra: UKF, 2019. ISBN 978-80-558-1426-1.

Uplatnenie výsledkov projektu

Náboženské inštitúcie - na základe výstupov projektu môžu religiózne inštitúcie na rôznych úrovniach a stupňoch predpokladať, akým spôsobom sa bude vyvíjať ich vnútorná organizácia. Pomocou jednotlivých výstupov môžu modulovať svoju vnútornú organizačnú štruktúru, ako aj spôsoby práce s mládežou. Majú k dispozícii popis najpravdepodobnejších scenárov vývoja, pomocou ktorých môžu nastaviť svoje koncepcie rozvoja, ako aj manažérske a líderské ciele.

Štátne inštitúcie - na základe výstupov projektu môžu jednotlivé inštitúcie konkrétne predikovať, akým smerom sa uberá náboženská scéna na Slovensku. Pomocou výstupov projektu môžu identifikovať rizikové momenty a kritické miesta, v ktorých môže dochádzať k potenciálnym konfliktom vo vzťahu občianskej spoločnosti a náboženstiev a predchádzať vzniku takýchto konfliktov.

Vzdelávacie inštitúcie - viaceré výstupy projektu sú zamerané na vzdelávanie. Učebné texty a odborné články ponúkajú výchovné a vzdelávacie postupy, ktoré mladých ľudí pripravujú na to, aby boli schopní rozhodovať sa v oblasti religiozity. Ďalej tieto výchovné a vzdelávacie postupy rozvíjajú kritické myslenie žiakov, konkrétne schopnosť rozlišovať v náboženskom obsahu rizikové informácie. Problémovosť týchto informácií dokážu zdôvodniť a sú schopní interpretovať vlastné náboženské presvedčenie bez afektívnych a manipulatívnych vyjadrení a postojov.

Súhrn výsledkov riešenia projektu a naplnenia cieľov projektu v slovenskom jazyku (max. 20 riadkov)

Vývoj religiozity na Slovensku bude prebiehať podľa nasledovných scenárov:

Scenár pluralizácie religiozity - religiozita sa bude transformovať na nové formy a spôsoby, ktoré budú zodpovedať aktuálnym sociálnym trendom, pluralite a globalizácii. Nástup tohto scenára je najpravdepodobnejší.

Scenár stabilizácie alebo revitalizácie religiozity - predpokladá zastavenie sekularizačných procesov, ba dokonca postupnú obnovu náboženského poriadku v spoločnosti.

Zosmiešňované náboženstvo, odstraňované zo sociálneho života, sa doňho vracia všetkými možnými „dvermi“. Nástup tohto scenára je najmenej pravdepodobný.

Scenár synkretizmu - religiozita sa bude skladať z prvkov, ktoré pochádzajú z ich vlastnej tradície, ako aj z iných. V rámci tohto scenára sa berú do úvahy procesy formovania nových typov synkretickej religiozity, ba dokonca aj synkretických cirkví, v ktorých sa miešajú rôznorodé elementy, pochádzajúce z rôznych náboženských alebo paranáboženských tradícií. Tento scenár je pravdepodobný len pre malú skupinu náboženských spoločenstiev.

Scenár náboženského fundamentalizmu - ide o scenár návratu ku koreňom“ ako pokus o náboženskú ortodoxiu, či v snahe o vernosť tradičným náboženským úkonom, či v snahe o vernosť tradičným morálnym hodnotám. Fundamentalizmus sa spája so striktným dodržiavaním tradičných zásad viery a nemusí byť nevyhnutne spájaný s náboženským fanatizmom. Tento scenár sa objavuje iba vo vnútri tradičných cirkví.

Výstupmi projektu sú učebné texty a ďalšie vedecké a odborné články, ktoré ponúkajú spôsoby identifikovania možných scenárov a tendencií v konkrétnych náboženských skupinách a hnutiach. Zároveň sú v týchto textoch rozpracované aj spôsoby, ako pracovať s mladými ľuďmi, aby príslušnosť k náboženskej skupine bola pre nich prostriedkom pre

rozvoj autentickej osobnosti a nie nástrojom na manipuláciu a vytváranie spoločenského napätia.

Súhrn výsledkov riešenia projektu a naplnenia cieľov projektu v anglickom jazyku (max. 20 riadkov)

The development of religiosity in Slovakia will proceed according to the following scenarios: The scenario of pluralization of religiosity - religiosity will be transformed into new forms and ways that will correspond to current social trends, plurality, and globalization. The onset of this scenario is most likely.

The scenario of stabilization or revitalization of religiosity - assumes the cessation of secularization processes, even the gradual restoration of the religious order in society. The ridiculous religion, removed from social life, returns to it through all possible "doors". The onset of this scenario is the least likely.

The scenario of syncretism - religiosity will consist of elements that come from their own tradition, as well as from others. This scenario takes into account the processes of forming new types of syncretic religiosity, and even syncretic churches, in which diverse elements from different religious or para religious traditions are mixed. This scenario is likely only for a small group of religious communities.

The scenario of religious fundamentalism - this is the scenario of a return to the roots "as an attempt at religious orthodoxy, either in the pursuit of fidelity to traditional religious acts or in the pursuit of fidelity to traditional moral values. Fundamentalism is associated with strict adherence to traditional principles of faith and is not necessarily associated with religious fanaticism. This scenario only appears within traditional churches.

The outputs of the project are teaching texts and other scientific and professional articles that offer ways to identify possible scenarios and tendencies in specific religious groups and movements. At the same time, these texts elaborate ways of working with young people so that belonging to a religious group is a means for them to develop an authentic personality and not a tool for manipulating and creating social tension.